

وبینار «بزرگداشت طلایه دار وحدت و تقریب مذاهب اسلامی عالم ربانی حضرت آیت □ شیخ محمد علی تسخیری»

به گزارش حوزه اندیشه [خبرگزاری تقریب](#)، در آخرین روز سی و چهارمین کنفرانس بین المللی وحدت اسلامی و بینار «بزرگداشت طلایه دار وحدت و تقریب مذاهب اسلامی عالم ربانی حضرت آیت □ شیخ محمد علی تسخیری» برگزار شد.

شیخ ماهر حمود، دبیرکل اتحادیه جهانی علمای مقاومت، در این وینار ضمن عرض تسلیت مجدد به مناسبت درگذشت آیت □ تسخیری گفت: این شخصیت بزرگ الگویی ویژه از خود ارائه کرد که شایسته است، علمای و دعوت کنندگان به اسلام و تمام دست اندرکاران عرصه اسلامی وی را الگو قرار دهند و در مسیرش گام بردارند.

وی افزود: در روابط با دیگران گرایش مذهبی و قومی برای آیت □ تسخیری از اولویت برخوردار نبود و جالب اینکه عربی را بهتر از فارسی سخن می گفت و با آن بهتر از دیگر زبان ها، می نوشت و سخنرانی می کرد.

شیخ ماهر حمود در ادامه افزود: نقش ایشان در اتحادیه جهانی علمای مقاومت واقعا ممتاز و ویژه بود و همه نظرات ایشان را قبول داشتند؛ به تمام کشورها می‌رفت و اندیشه وحدت را گسترش می‌داد و امت را برای برداشتن گامی جدید آماده می‌کرد.

دکتر شیخ محمد الموعد، عضو شورای علمای فلسطین، هم گفت: آیت‌الله تسخیری ید طولایی در تقریب مذاهب داشت و نقش مهمی را در این زمینه ایفا کرد؛ وی تلاش مجاهدانه‌ای را با تمام توان خود در راه تقریب بین مذاهب در تمام سطوح انجام داد و هر آن چه که انجام می‌داد با هدف خدمت به مسئله فلسطین برمی‌شمرد.

محمد الموعد افزود: گاهی احساس می‌کردی که او از خود ما نیز به مسئله فلسطین نزدیک تر است؛ همیشه ما را از سازشکاری بر حذر می‌داشت. دوران دیش بود و نگاهی تیزبینانه به آینده داشت و می‌گفت: ای کاش زنده بمانم تا در مسجد الاقصی نماز بخوانم؛ از این سخنش می‌فهمیدیم که خواهان آزادی مسجد الاقصی است.

کاردینال سیوه سرکیسیان اسقف اعظم ارومیه، تهران، شخصیت آیت‌الله تسخیری را شخصیتی جهانی توصیف کرد و گفت: فقید بزرگ آیت‌الله تسخیری طی مدت چهار سال نقش مهمی در عرصه گفتگوی اسلام و مسیحیت در سطح داخلی، منطقه‌ای و جهانی ایفا نمود. وی یکی از نمادهای جمهوری اسلامی ایران بود که به انقلاب اسلامی ایمان داشت و بدون گرفتن هر موضع منفی در برابر ادیان مختلف عمل کرد.

فردی مؤمن، متواضع، محترم در تعامل با دیگران، بردبار در گفتگو با ادیان دیگر، و الگویی مثال زدنی برای گفتگوی اسلام و مسیحیت و گفتگوی درون اسلامی به شمار می‌رفت.

کاردینال سرکیسیان گفت: ایشان مؤمن، مخلص، پای بند به اعتقادات و در علوم که به آن اشراف داشت ممتاز بود. لذا مناصبی که در جمهوری اسلامی ایران به آن دست یافت، شایسته وی بود؛ وی همچنان در دل‌های ما زنده باقی خواهد ماند.

حجت الاسلام و المسلمین سیدجعفر فضل‌الله؛ رئیس مؤسسه فکر اسلامی معاصر، هم طی سخنانی در این وبینار آیت‌الله تسخیری را دعوت کننده به وحدت، توصیف کرد و گفت: او به خاطر ایجاد وحدت و تقریب بین مسلمانان و ادیان دیگر به همه نقاط دنیا سفر می‌کرد که در این مسیر با امواج سهمگینی نیز روبرو شد اما به راه خود ادامه داد. وی با علامه فقید سید محمد حسین فضل‌الله رابطه‌ای صمیمی و توأم با

محبت، احترام، تواضع و اخلاص داشت.

مدیر مؤسسه اندیشه اسلامی معاصر افزود: تلاش ایشان برای ایجاد وحدت، یک تلاش مصلحتی یا سیاسی و یا مقطعی نبوده، بلکه ناشی از پایبندی وی به اسلام بود. وی با هرگونه تعصب و جهل و تند روی و حتی جنگ و کشتار نیز مقابله کرد.

شیخ بلال سعید شعبان، دبیر کل جنبش توحید اسلامی در لبنان هم توصیف شخصیت آیت‌الله تسخیری پرداخت و گفت: این فقید حلقه اتصال میان مذاهب بود و رابطه برادری بین علامه شیخ سعید شعبان با ایشان وجود داشت. او عالمی زاهد و مجاهدی خستگی ناپذیر بود که بیماری‌اش نتوانست او را از ادامه فعالیت و تحقق اهدافش در توحید بین مسلمانان باز دارد.

وی دهها کنفرانس و صدها نشست و جلسات گفتگو و کارگاه‌های مختلف را اداره می‌کرد تا مکاتب فکری ما را به تکامل در وحدت برساند. او برای مقاومت و جهاد تا آزادی فلسطین تلاش کرد و بر این نکته تأکید می‌کرد که عزت و کرامت از دست رفته این امت با بازگشت اقصی به دامن اسلام بازخواهد گشت.

شیخ بلال الملا نماینده دارالفتوی لبنان نیز در این وبینار به بیان ویژگی‌های آیت‌الله تسخیری پرداخت و گفت: با ارتحال شیخ تسخیری، سخن امام جعفر صادق (ع) تحقق می‌یابد که فرمود: اگر عالمی بمیرد، در اسلام رخنه‌ای ایجاد خواهد شد که با چیزی پر نخواهد شد. این فقید بزرگ، صاحب پروژه‌های اسلامی و وحدت‌گرا بود. صاحب دیدگاهی کامل در تقریب بین مذاهب اسلامی بود. همان‌گونه که پرچمداران اصلاحات و گفتگوی میان طوایف در جهان معاصر به شمار می‌رفت.

وی در ادامه به نقل از دکتر شیخ عبدالستار ابوغده گفت: از وی درباره شیخ تسخیری پرسیدم، ایشان به من گفت: وی ستاره‌ای درخشان در آسمان کنفرانس‌های مجمع فقه اسلامی که وابسته به اتحادیه جهان اسلام در مکه مکرمه است، به شمار می‌رفت.

دارای اندیشه‌ای با نفوذ و دیدگاهی روشن بود. الگویی برای پاکی و تواضع و دارای بیانی با برهان و حجت قوی بود و ما امروز به امثال این اندیشمندان نمونه در چنین شرایطی که امت اسلامی در آن به سر می‌برد بیش از گذشته نیازمندیم. آیت‌الله تسخیری در شخصیت همه جانبه‌اش نادر بود. شبیه کسی در انجام وظیفه‌اش نبود و کسی نیز در انجام وظیفه‌اش شبیه او نیست.

ابراهیم المصری، دبیر کل سابق جماعت اسلامی لبنان، هم با اشاره به آیه ای از قرآن کریم درباره جهاد و شهادت در راه خدا، آیت^۱ تسخیری را مصداق این آیه معرفی کرد و گفت: ایشان از بارزترین دست اندرکاران کنفرانس^۲ های وحدت اسلامی و فعالان عرصه^۳ های اسلامی بود.

خداوند شیخ جلیل القدر ما را بیامرزد و مشمول رحمت واسعه خود قرار دهد. از خداوند سبحان و متعال مسئلت می نمایم که به دست^۴ اندرکاران عرصه^۵ های اسلامی، وحدت و تقریب بیشتر و دوری از اختلافات سیاسی و یا مذهبی عنایت فرماید.

شیخ حسن عبدا^۶ مسئول امور فرهنگی جنبش امل لبنان، گفت: فقدان آیت^۷ تسخیری خلأیی ایجاد کرده که نمی^۸ توان به این آسانی آن را پر کرد. زیرا کارهای کم نظیر او و تلاش بی^۹ وقفه^{۱۰} اش و پیگیری^{۱۱} های مستمرش پیرامون مسائل اساسی او را به الگویی ویژه و حکیمانه تبدیل کرد؛ و طایف مهمی را بر دوش می^{۱۲} کشید و همه ما را دور یکدیگر و حول این مسائل جمع می کرد.

وی در ادامه افزود: ایشان پیگیر تمام دردها و رنج^{۱۳} های این امت و در صدر آنها فلسطین بود، برای آزادی قدس و فلسطین از دست اشغالگران تلاش می^{۱۴} کرد و تمام تلاش این بود که مسئله فلسطین به حاشیه نرود و همچنان مهمترین مسئله جهان اسلام و عرب باقی بماند. با رفتن ایشان، اندوهی ماندگار در دلهای^{۱۵} مان نشست، اما ما تعهد می^{۱۶} دهیم که مسیر او را در آزادی فلسطین و ایجاد وحدت میان مسلمانان ادامه دهیم.

شیخ حسان عبدا^{۱۷}، رئیس هیئت مدیره تجمع علمای مسلمین لبنان هم طی سخنانی در این وبینار گفت: آنچه که ما در فعالیت^{۱۸} های آیت^{۱۹} تسخیری در حوزه عمل دیدیم، ایمانی بود که باعث شده بود مسئولیت را تکلیف ببیند و نمونه^{۲۰} ای از افرادی بود که مسئولیت را بر دوش می^{۲۱} کشید و جزئیات آن را نیز در کار دنبال می^{۲۲} کرد تا بتواند بنا به رضایت خداوند آن را به اتمام برساند. اسلام در قلبش به صورت همیشگی فعال بود تا بتواند از آن دفاع کند و شبهات پیرامونش را دفع کند. در تمام عرصه^{۲۳} های فعالیت اسلامی او را حاضر می^{۲۴} دیدیم. به همین دلیل او را دعوت کننده به وحدت اسلامی نام نهادند که در سخنان و نوشته^{۲۵} هایش تجلی یافته است.

وی افزود: برخی^{۲۶} ها وقتی بزرگ می^{۲۷} شوند، همت آنها نیز سنگین می^{۲۸} شود، اما ایشان همتش بزرگتر شد و هرگز مانند دیگران در چنین سنی بازنشست نشد. ایشان تمام توانایی^{۲۹} های خود را صرف پیشرفت و بالا بردن وضعیت ما جهت آگاهی یافتن از امور مسلمانان می^{۳۰} کرد. واقعا عارف به اهل زمانش بود و نیازهای

آنان را در عرصه کار اسلامی شناسایی کرده بود و برای ایجاد راه حل تلاش می‌کرد. آیت‌الله شیخ محمد علی تسخیری را الگوی عالمی واقعی می‌دانیم.

در ادامه دکتر یحیی ابوزکریا نماینده شبکه المیادین؛ به توصیف شخصیت برجسته آیت‌الله تسخیری و جایگاهی که نزد مردم الجزایر دارد، پرداخته و گفت: الجزایر ایشان را از همان زمانی که کنفرانس‌های سالانه اندیشه برگزار می‌کرد، می‌شناسد. مهمترین اصل تعامل او با دیگران، اندیشه بود که بر اساس آن با دیگران به گفتگو می‌پرداخت. او فقیه گفتگو و نشست بود. گفتگوی درون اسلامی و اسلامی مسیحی و پس از آن گفتگوی اسلامی انسانی او جهت دعوت به وحدت بود.

وی افزود: او عالمی به تمام مکاتب فقهی اهل تسنن از فقه مالکی گرفته تا حنبلی و شافعی و حنفی و نیز فقه زید بن علی بود و مکتب فقهی اسماعیلیه و اباضیه را اضافه بر فقه جعفری می‌دانست. این نگاه جامع ایشان باعث شده بود تا دیدگاهی وسیع در برخورد با همه داشته باشد و از انعطاف پذیری بالایی نزد دیگران برخوردار بود.

یحیی ابوزکریا ادامه داد: شیخ محمد علی تسخیری نه تنها پرچمدار تقریب در بین مسلمانان بود بلکه در میان مسیحیان نیز بود؛ تقریب بین بشریت را مجسم کرده بود. فقیه انسانیت و الگوی فقاقت و اندیشه اسلامی و وحدت بود.

شیخ علی الخطیب، نائب رئیس مجلس اعلای شیعیان لبنان هم گفت: علامه فقیدمان با توجه به توانمندی‌های علمی، فرهنگی و قدرت حرکت و خلاقیتی که از طریق روابط گسترده‌اش با کشورهای عربی و اسلامی، داشت و همچنین به واسطه کنفرانس‌ها و مراکز فرهنگی که در این مدت از عمر شریفش در اختیار داشت، تلاشی گسترده و ویژه در عرصه تقریب انجام داد.

سید یوسف نورالدین نماینده مجموعه رسانه ای لبنان نیز به آثار ارزشمند و نشست‌ها و دیدارهای آیت‌الله تسخیری اشاره کرد و وی را چراغ راه اندیشمندان و فرد مورد اعتماد رهبری و علمای دین و مورد احترام و تقدیر همه مسلمانان توصیف کرد.

شیخ خالد عبدالوهاب الملا رئیس جماعت علمای عراق، دکتر جابر الجابری معاون وزارت فرهنگ و گردشگری عراق، حجت الاسلام و المسلمین سید علی العلق از علمای عراق از دیگر شرکت کنندگان در این وبینار بودند.

